

Tabel tot het herkennen van de voornaamste insectenplagen onzer bosschen

door

Dr. A. D. Voûte

(Biologisch Laboratorium „Hoenderloo“)

Voedselplant:	Beeld der beschadiging:	Tijd waarin beschadiging optreedt:	Beschrijving van den beschadiger:	Naam van den beschadiger:	Bijzonderheden en speciale voorzorgsmaatregelen:
diverse boomen	bast van twijgen afgevreten; jonge, pas uitgeplante boompjes hierdoor vaak gedood.	voorzomer en zomer	grootte bruine snuitkever.	<i>Hylobius abietis</i> L. (grootte dennensnuitkever)	stronken groveden rooien; vangstammen leggen en regelmatig afzoeken; zaaien van den jongen aanplant.
diverse coniferen	bast van wortelhals en ondergronds deel van den stam afgevreten; jonge pas uitgeplante boompjes hierdoor vaak gedood.		donker kevertje.	<i>Hylastes ater</i> Payk	vangstammen leggen.
groveden	loslaten dunne bast en plotseling sterven boom. Onder bast gangen met vele rechte hoeken en popruimten met houtknaagsel.	voorjaar t.m. zomer sterven de boomen; aantastng het geheele jaar zichtbaar.	witte pootlooze larven in popholten witte poppen of lichtbruine snuitkevers.	<i>Pissodes piniphilus</i> Hbst. (dennensnuitkever)	
groveden	sterven jonge boomen; onder bast aan den wortelhals en basis stam kronkelende gangen met popruimten omgeven door houtknaagsel.	geheele jaar	witte pootlooze larven.	<i>Pissodes notatus</i> L. (kleine dennensnuitkever)	secundaire plaag
groveden	afvallen der twijgen.	najaar	kleine donkere kevertjes in de twijg.	<i>Myelophilus piniperda</i> L. (dennenscheerder)	vangstammen leggen in Februari en deze schillen voor 15 Mei en na 15 April. geen kwijnende boomen in het bosch!
groveden	sterven der naalden, waarvan randen cirkelvormig uitgevreten.	voorjaar en zomer	bruine snuitkevers met korte snuit.	<i>Brachyderes incanus</i> L.	in sluiting brengen van het bosch, onderplanten van oude bosschen.
groveden	afvreten der naalden.	voorzomer, zomer en nazomer	klompen groene bastaardrupsen, die bij gevaar kop omhoog werpen.	<i>Diprion pini</i> L.	
groveden	afvreten der naalden.	voorzomer en zomer	groene rupsen met 3 witte strepen op den rug en opzij een oranje streep.	<i>Panolis flammea</i> Schiff (gestreepte dennenrups)	
groveden	slordig afvreten der naalden (stukjes naald op den grond).	voorzomer	lang behaarde rupsen, geel tot donkerbruin.	<i>Lymantria monacha</i> L. (nonvlinder)	lijmbanden aanleggen, in den winter stam afzoeken, op eieren.
groveden	knoppen uitgevreten; heksenbezem.	nazomer tot voorjaar	rupsjes, die in het najaar de geheele knop opvullen.	<i>Evetria turionana</i> L. (dennenknoprup)	
groveden	a. als boven; b. twijgen posthoornvormig verbogen.	nazomer tot voorjaar	rupsjes, die in het najaar den knop niet opvullen.	<i>Evetria buoliana</i> Schiff, (dennenlotrup)	in sluiting brengen van jonge bosschen; verhooging van de vochtoudendheid van den grond.
spar	sterven der boomen, harsuitvloeiingen meestal uit basis van den stam; vaak trechters in hars.	geheele jaar	witte larven, die in groepen bijeen leven onder bast; grootte bruine bastkevers	<i>Dendroctonus micans</i> Kug. (sparrenbastkever)	elken aangetast boom vellen en schillen. Sitkaspar en <i>P. orientalis</i> vanaf omstreeks 35 jaar zeer gevoelig voor deze plaag, zoodat vele bosschen te gronde gaan.
spar	afvreten der naalden; vaak sterven van den top van den boom.	voorzomer	groene bastaardrupsjes.	<i>Lygaeonematus abietinum</i> Chr. (sparrebladwesp)	zeer vroeg uitlopende boomen onvatbaar voor de plaag.
douglasspar	sterven van twijgen; niet uitloopen van knoppen.	voorjaar	kleine snuitkevertjes	<i>Strophosomus</i> sp.	geen grasmat in het bosch laten groeien.
douglasspar	geelgroene vlekken op naalden; witte pluusjes aan onderzijde naalden.	zomer	luisjes met witte pluizige waslaag.	<i>Adelges cooleyi</i> Gill.	
lariks	naalden uitgevreten en daardoor geelbruin.	voorjaar en najaar	rupsjes in kokertjes.	<i>Coleophora laricella</i> Hubn.	zorgen voor snellen groet en laten naaldval van de boomen.
lariks	kortlot afgevreten, spinsel om twijgen	voorzomer	bastaardrupsen, die, op den rug liggend, kruipen.	<i>Cephalcia alpina</i> Klug (spinnende lariksbladwesp)	
lariks	naalden afgevreten, rupsen leven in kolonies	voorzomer	grijsgroene bastaardrups met zwarten kop.	<i>Nematus erichsoni</i> Htg	
lariks	kortlot gevretten, geen spinsel.	voorzomer en nazomer	groene rupsen met groenen kop en lichte lengtestreep opzij.	<i>Lygaeonematus laricis</i> Htg (lariksbladwesp)	
lariks	langlot gevretten.	voorzomer	groene bastaardrupsen, kop iets donkerder dan lichaam.	<i>Lygaeonematus westmaeli</i> Tischb. (larikslanglotbladwesp)	
lariks en loofboomen	naalden gevretten; twijgen doorgebeten.	voorjaar tot zomer	grootte grijze behaarde rupsen; op rug twee rijen wrattjes met gele haarbosjes; wrattjes blauw en rood	<i>Liparis dispar</i> L. (plakker)	zeer polyphaag, bij ons vooral op lariks; vaak zeer schadelijk.
Abies	naalden gevretten.	zomer en nazomer	kleine rupsjes.	<i>Epiblema proximana</i> H.S.	in den winter omwerken van het strooisel
zaden van diverse coniferen	uitvreten der zaden.	herfst en winter	witte larven; de zaden worden ten slotte verlaten door kleine, op sluipwespen gelijkende wespjes.	<i>Megastigmus</i> sp.	in douglaszaad leeft <i>M. spermotrophus</i> Wachtl.
loofboomen	vreterij aan bladeren; nest van spinsel in vertakkingen der jonge takken.	voorjaar en voorzomer	kort en zacht behaarde rupsen met witte, oranje en blauwe lengte strepen.	<i>Malacosoma neustria</i> L. (ringelrups)	
loofboomen	vreterij aan bladeren; in den winter een nest van samengesponnen bladeren aan het einde der takken.	voorjaar en voorzomer	bruine, lang behaarde rups; op den rug twee roode strepen, aan weerszijden een onderbroken witte lijn; roode wratten op segment 9 en 10.	<i>Nygma phaeorrhoea</i> Don. (bastaardsatijnvlinder)	uitknippen en verbranden der winter-nesten.
loofboomen	gangen in het hout.	geheele jaar	zeer grootte paarse rups.	<i>Cossus cossus</i> L. (wilgenhoutrups)	
eik	bladeren afgevreten, zoodat nerven en een opperhuid blijven bestaan; bladeren verkleuren hierdoor bruin	voorjaar t.m. zomer	zwarte keverlarven en springende metaalgroene kevertjes.	<i>Haltica quercetorum</i> Foudr. (eikenaaradvloo)	
eik	bladeren tot slordige rol samengesponnen; daarna afgevreten	voorjaar en voorzomer	groen rupsje met donkeren kop.	<i>Tortrix viridana</i> L. (eikenbladroller)	
eik	samengesponnen bladeren; vreterij aan bladeren.	voorjaar t.m. zomer	a. bruine spanrups. b. groene spanrups.	<i>Hibernia defoliaria</i> Clerck (grootte wintervlinder) <i>Cheimatobia brumata</i> L. (kleine wintervlinder)	
els	bladeren afgevreten behalve nerven.	voorjaar t.m. zomer	zwarte larven; blauw-metaalkleurig kevertje.	<i>Agelastica alni</i> L. (elzenhaantje).	
populier en wilg	vreterij aan bladeren, waarbij steel en hoofdnerf blijft staan.	voorjaar en voorzomer	zwarte behaarde rupsen, met rood-bruine, behaarde wrattjes; op den rug een rij lichtgele vlekken.	<i>Leucoma calicis</i> L. (satijnvlinder)	
populier en wilg	galachtige verdikkingen van twijgen en van stammetjes van zeer jonge boompjes; centraal in den twijg een gang		witte larven.	<i>Saperda populnea</i> L. (kleine populierenboktor)	
els, populier en wilg	kankerachtige, ingezonken plekken op de stammetjes, waaronder gangen in het hout.	voorzomer tot nazomer	witte larven met bruinen kop.	<i>Cryptorrhynchus lapathi</i> L. (elzensnuitkever)	
beuk	sterven van den bast.	zomer	witte luizen op den stam en takken.	<i>Cryptococcus fagi</i> Bärensp. (beukenwolluis)	
beuk	verflenzen der bladeren. Later: kroezig worden der bladeren.	voorzomer	luizen op de bladeren.	<i>Phyllaphis fagi</i> L. (beukenluis)	
beuk	vreterij aan bladeren; stukken blad vallen op den grond.	zomer en nazomer	langbehaarde geelachtige rupsen, aan achterstuk van het achterlijf een roode haarpluim.	<i>Dasychira pudibunda</i> L. (roodstaartrups)	